

Date: 13th March-2025

ILM-FAN TARAQQIYOTIDA RAQAMLI IQTISODIYOT VA ZAMONAVIY
TA'LIMNING O'RNI HAMDA RIVOJLANISH OMILLARI

Akbarova Barno

“Moliya bozori statistikasi” fani o‘qituvchisi

Samidjanova Sarvinoz

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

"Raqamli iqtisodiyot va axbarot texnologiyalari" fakulteti

“Statistika” kafedrası 3-kurs talabasi

Annotatsiya: Mazkur tezisda ilm-fan taraqqiyotida raqamli iqtisodiyot va zamonaviy ta'lim tizimining roli, ularning o‘zaro aloqadorligi hamda rivojlanish omillari tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'limning raqamli iqtisodiyot bilan uyg‘unlashuvi innovatsion iqtisodiy muhitni shakllantirishda muhim omil sifatida qaraladi.

Kalit so‘zlar: raqamli iqtisodiyot, zamonaviy ta'lim, innovatsiya, axborot texnologiyalari, ilm-fan, ta'lim tizimi.

Bugungi globallashuv sharoitida raqamli iqtisodiyot va zamonaviy ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish bilan birga, ilm-fanni rivojlantirishga ham xizmat qiladi. Zamonaviy ta'lim tizimi faqatgina an‘anaviy bilim berish bilan cheklanib qolmay, balki innovatsion metodlarni joriy etish orqali bilim olish jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qilishga qaratilgan.

Shu sababli, ushbu sohalarning o‘zaro integratsiyasi zamonaviy iqtisodiyotning ustuvor yo‘nalishi bo‘lib qolmoqda. Raqamli iqtisodiyot ta'lim tizimini rivojlantirishda yangi imkoniyatlar yaratadi: masofaviy ta'lim platformalarining ommalashishi, onlayn kurslar, virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalarining o‘quv jarayoniga tatbiq etilishi ushbu jarayonning ajralmas qismi hisoblanadi.

Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyotning o‘sishi natijasida ta'lim tizimi bozor talablariga mos ravishda shakllanib, zamonaviy kasblarga yo‘naltirilgan holda rivojlanmoqda. Sun‘iy intellekt, ma‘lumotlar tahlili va blokcheyn texnologiyalari kabi innovatsion sohalarning jadal rivojlanishi yangi bilim va ko‘nikmalarga ehtiyojni oshirmoqda. Shu sababli, ta'lim tizimining uzluksiz modernizatsiyasi va raqamli iqtisodiyot bilan uyg‘unlashuvi muhim strategik yo‘nalishlardan biri hisoblanadi.

Raqamli iqtisodiyot va ta'limning o‘zaro bog‘liqligi Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi bilimga asoslangan iqtisodiyot tamoyillariga tayanadi. Zamonaviy ta'lim jarayoni esa ushbu iqtisodiy muhitga moslashgan holda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) keng foydalanishni talab etadi.

Quyidagi jihatlar raqamli iqtisodiyot va ta'limning uzviy bog‘liqligini namoyon qiladi:

1. **Innovatsion texnologiyalarning ta'limga tatbiqi** – sun‘iy intellekt, masofaviy ta'lim platformalari va raqamli resurslar o‘quv jarayonini samarali tashkil etish

Date: 13th March-2025

imkonini beradi. Virtual reallik va kengaytirilgan reallik texnologiyalarining joriy etilishi o'quvchilarga aniq fanlarni o'zlashtirishda yanada interaktiv yondashuvni taqdim etadi.

2. **Iqtisodiy rivojlanish uchun malakali kadrlar tayyorlash** – zamonaviy ta'lim tizimi raqamli iqtisodiyot talablariga javob beradigan mutaxassislarni yetishtiradi. Axborot texnologiyalari, sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili kabi sohalar bo'yicha yuqori malakali kadrlarni tayyorlash iqtisodiy barqarorlikning muhim sharti hisoblanadi.

3. **Ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish** – raqamli texnologiyalar ilm-fan sohasida yangi imkoniyatlar ochib beradi, tadqiqotlarni tezlashtiradi va samaradorligini oshiradi. Raqamli ma'lumotlar bazalari va sun'iy intellekt algoritmlaridan foydalanish ilmiy natijalarning aniqligini oshirishga yordam beradi.

4. **Masofaviy va doimiy ta'lim imkoniyatlari** – raqamli iqtisodiyot ta'lim jarayoniga moslashuvchanlik kiritadi. Talabalar va mutaxassislar istalgan joyda va istalgan vaqtda bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu esa umr bo'yi ta'lim tamoyilini kengaytiradi.

5. **Ta'lim muassasalari va biznes hamkorligi** – raqamli iqtisodiyot sharoitida ta'lim muassasalari xususiy sektor bilan yaqin hamkorlikda bo'lishi zarur. Bu, o'z navbatida, ta'lim dasturlarini real mehnat bozori ehtiyojlariga moslashtirishga yordam beradi.

6. **Blokcheyn va ta'lim tizimi** – blokcheyn texnologiyasi ta'lim muassasalarida ma'lumotlarni himoya qilish, diplom va sertifikatlarni raqamli shaklda saqlash imkonini beradi. Bu akademik hujjatlarning soxtalashtirilishining oldini oladi va ishonchlilikni ta'minlaydi.

Rivojlanish omillari Raqamli iqtisodiyot va zamonaviy ta'limni rivojlantirish quyidagi omillarga bog'liq:

1. **Ta'lim tizimining modernizatsiyasi** – ta'lim dasturlarining zamonaviy texnologiyalar bilan boyitilishi muhim ahamiyatga ega.

2. **Raqamli infratuzilmaning kengaytirilishi** – tezkor internet, raqamli kutubxonalar va virtual laboratoriyalar ta'lim sifatini oshiradi.

3. **Davlat siyosati va qo'llab-quvvatlash** – hukumatlar tomonidan raqamli iqtisodiyot va ta'lim sohasiga investitsiyalar jalb qilinishi zarur.

4. **Xalqaro tajriba va hamkorlik** – ilg'or mamlakatlar tajribasidan foydalanish, akademik va biznes hamkorlikni kengaytirish dolzarb masala hisoblanadi.

Xulosa Ilm-fan taraqqiyotida raqamli iqtisodiyot va zamonaviy ta'lim muhim o'rin tutadi. Ularning uyg'unlashuvi jamiyatning intellektual va iqtisodiy rivojlanishini jadallashtirishga xizmat qiladi. Ushbu yo'nalishda olib boriladigan islohotlar kelajakda innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish hamda ta'lim tizimini global talablar darajasiga olib chiqishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR:

1. Castells, M. (2000). The Rise of the Network Society.
2. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). The Second Machine Age.
3. Schwab, K. (2016). The Fourth Industrial Revolution.

Date: 13th March-2025

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining raqamli iqtisodiyot va ta‘lim sohasidagi qarorlari va farmonlari.

International Conferences
Open Access | Scientific Online | Conference Proceedings

